

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-11617/2014-ERU

V Praze dne 15. prosince 2014

Č. j. 11617-3/2014-ERU

PŘÍKAZ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, v příkazním řízení podle ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, vedeném pod sp. zn. 11617/2014-ERU, s účastníkem řízení, kterým je společnost **STRABAG a.s., se sídlem Na Bělidle 198/21, Praha 5, PSČ: 150 00, IČ: 60838744**, ve věci podezření ze spáchání správních deliktů podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, společnost STRABAG a.s., se sídlem Na Bělidle 198/21, Praha 5, PSČ: 150 00, IČ: 60838744, se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, prováděl

- dne 13. června 2014 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Rožnov pod Radhoštěm, v ulici U Kantorka u domu č. 301 zemní práce související s realizací vodního díla „Splásková kanalizace Rožnov pod Radhoštěm – Horní Paseky, I. etapa“, pomocí strojního mechanismu (bagru), přičemž došlo k narušení spoje článku potrubí středotlakého plynovodu IPE PE dn 90, a

- dne 19. června 2014 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Tovačov, v ulici Jiráskova u domu č. 118 zemní práce související s realizací stavby „Komplexní revitalizace Tovačov – lokalita Jiráskova“, přičemž došlo k poškození středotlakého plynovodu IPE dn 50,

a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu, **dopustil spáchání dvou správních deliktů podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.**

II. Podle ust. § 91a odst. 4 energetického zákona se účastníkovi řízení, společnosti STRABAG a.s., se sídlem Na Bělidle 198/21, Praha 5, PSČ: 150 00, IČ: 60838744, za spáchání správních deliktů podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona ukládá **úhrnná pokuta ve výši 15 000 Kč** (slovy: patnáct tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu

vedený u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 26414.

III. Podle ust. § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníku řízení, společnosti STRABAG a.s., se sídlem Na Bělidle 198/21, 150 00 Praha 5, IČ: 60838744, ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 26414.

Odůvodnění:

I. Úvod

Dne 24. července 2014 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) podle ust. § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), kontrolu ve věci poškození středotlakého plynovodu 1PE dn 90 dne 13. června 2013 v obci Rožnov pod Radhoštěm, ulice U Kantorka č. 301. Kontrola byla provedena na základě pověření správního orgánu pod č. j. 06826-2/2014-ERU ze dne 23. července 2014 vydaného podle ust. § 4 téhož zákona. Dne 26. srpna 2014 zahájil Úřad podle ust. § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), kontrolu ve věci poškození středotlakého plynovodu 1PE dn 50. Kontrola byla provedena na základě pověření správního orgánu pod č. j. 06826-2/2014-ERU ze dne 23. července 2014 vydaného podle ust. § 4 téhož zákona. V průběhu obou kontrol shromáždil kontrolní orgán podklady pro zjištění stavu věci v souladu s ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), na základě kterých vyhotovil dne 8. října 2014 Protokol o kontrole č. K026114, č. j. 06826-18/2014-ERU a dne 22. října 2014 Protokol o kontrole č. K028714. Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spisu sp. zn. KO-06826/2014-ERU a v kontrolním spisu sp. zn. KO-07515/2014-ERU dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětných jednání dopustila společnost STRABAG a.s., se sídlem Na Bělidle 198/21, 150 00 Praha 5, IČ: 60838744, (dále jen „účastník řízení“), přičemž i ostatní skutečnosti jsou dostatečně zjištěny, a přistoupil v souladu s ust. § 150 správního řádu k vydání příkazu.

II. Popis skutkového stavu

II. 1. Dle Protokolu o kontrole č. K026114

Při kontrole bylo zjištěno, že účastník řízení jako zhotovitel části stavby „Splašková kanalizace Rožnov pod Radhoštěm – Horní Paseky, I. etapa“ – „Čistá řeka Bečva II“

prováděl dne 13. června 2014 na základě smlouvy o dílo č. [REDAKCE] uzavřené dne 13. listopadu 2012 mezi ním a investorem - Sdružení obcí Mikroregionu Vsetínsko v obci Rožnov pod Radhoštěm, v ulici U Kantorka u domu č. 301 výkopové práce pro splaškovou kanalizaci, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu IPE dn 90. V důsledku poškození došlo k úniku zemního plynu do ovzduší vyjádřenému hodnotou 0 m^3 v délce jeho trvání 540 minut. V důsledku poškození zařízení plynárenské distribuční soustavy nedošlo k přerušení dodávky plynu žádnému konečnému zákazníkovi.

Vzniklé poškození plynárenského zařízení bylo účastníkem řízení bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci distribuční soustavy, který o události ze dne 13. června 2014 pořídil Protokol o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení hlášení v [REDAKCE] a Protokol o úniku plynu z poškozeného PZ č. [REDAKCE].

Kontrolním šetřením bylo zjištěno, že stavebně technická činnost byla realizována na základě Rozhodnutí ve věci povolení vodního díla značka [REDAKCE] vydaného Městským úřadem Rožnov pod Radhoštěm, odborem životního prostředí dne 25. dubna 2005. Stavba byla realizována zaměstnanci účastníka řízení. Vyjádření o existenci plynárenského zařízení v zájmovém území výstavby, spolu s vymezením podmínek pro provádění zemních prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení, bylo požadováno a následně správcem plynárenského zařízení vydáno dne 18. ledna 2005, společně s informativním zákresem situace do mapových podkladů.

Vlastní existence plynárenského zařízení byla účastníku řízení prokazatelně známa z Vyjádření o existenci sítí plynárenského zařízení vydaného společností Severomoravská plynárenská, a. s., ve kterém správce plynárenského zařízení uvádí, že v zájmovém prostoru stavby dojde k dotčení ochranného pásma plynárenského zařízení, a uvádí přehled stávajících plynárenských zařízení nacházejících se v zájmovém území stavby. Součástí tohoto vyjádření jsou podmínky pro provádění stavební činnosti v ochranném pásmu plynárenského zařízení, mezi nimiž je podmínka při pracích ve vzdálenosti do 1 m po každé straně vyznačené trasy plynovodního potrubí nepoužívat mechanizačních prostředků, dbát zvýšené opatrnosti a zemní práce provádět ručním způsobem. Účastník řízení před vlastním zahájením stavebních prací požádal o přesné vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu. Přesné vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu bylo dle Protokolu o vytyčení plynárenského zařízení v zájmovém území výstavby dne 14. dubna 2014 prokazatelně provedeno (barvou). Součástí Protokolu o vytyčení plynárenského zařízení je Informace pro práce v ochranných a bezpečnostních pásmech plynárenských zařízení, v nichž se uvádí, že veškeré práce v ochranném pásmu musí být prováděny ručním způsobem. Strojní zařízení lze použít až po nalezení plynárenského zařízení a elektrického zařízení pomocí ručně kopaných sond. Hloubkové uložení plynovodu musí být vždy ověřeno ručně kopanou sondou.

Účastník řízení na vstupním školení BOPZP seznámil zaměstnance mimo jiné i s hloubkou inženýrských sítí a s ochranným pásmem plynárenského zařízení, což potvrdili svými podpisy na prezenční listině, jak dokládá Záznam o provedeném seznámení s pracovištěm ze dne 17. dubna 2014.

Dne 13. června 2014 pak došlo v katastrálním území Rožnov pod Radhoštěm, v ulici U Kantorka u domu č. 301, v souvislosti s realizací vodního díla „Splašková kanalizace Rožnov pod Radhoště – Horní Paseky, I. etapa“ – „Čistá řeka Bečva II“, konkrétně při výkopu rýhy pro splaškovou kanalizaci, k poškození středotlakého plynovodu 1PE dn 90. K samotnému poškození středotlakého plynovodu došlo při odstraňování kamene z výkopu strojním mechanismem (kolovým bagrem), kdy byl narušen spoj článku potrubí, v kterém vznikla mikrotrhlina. Účastník řízení uvedl, že původní plynárenské zařízení v místě poškození bylo provedeno protlakem a z tohoto důvodu nebylo provedeno zápiskování a nebyla uložena ochranná folie. O poškození plynárenského zařízení byl proveden zápis do stavebního deníku (denní záznamy stavby - list č. [REDACTED]).

Škodu vzniklou poškozením plynárenského zařízení a únikem plynu účastník řízení uhradil v plné výši.

Výše uvedené skutečnosti vychází z podkladů obsažených v kontrolním spisu Úřadu sp. zn. KO-6826/2014-ERU a jsou uvedeny také v Protokolu o kontrole č. K026114 ze dne 8. října 2014 doručeném účastníku řízení dne 9. října 2014.

Účastník řízení nevznesl proti zjištěním uvedeným v Protokolu o kontrole č. K026114 žádné námítky.

II. 1. Dle Protokolu o kontrole č. K028714

Kontrolním šetřením bylo zjištěno, že stavebně technická činnost oprávněného zhotovitele stavby „Komplexní revitalizace Tovačov – lokalita Jiráskova“ byla realizována účastníkem řízení na základě Rozhodnutí – stavební povolení č. [REDACTED] vydaného Magistrátem města Přerov, odborem stavebního úřadu a životního prostředí dne 20. ledna 2014 pod č. j. [REDACTED].

Vztahy mezi přímými účastníky stavby, tj. objednatelem, Městem Tovačov, se sídlem Náměstí 12, Tovačov, a účastníkem řízení jako zhotovitelem byly upraveny Smlouvou o dílo č. [REDACTED] ze dne 10. března 2014. Staveniště bylo předáno Zápisem o předání a převzetí staveniště ze dne 24. března 2014, včetně projektové dokumentace ke stavbě.

Vyjádření o existenci sítě plynárenského zařízení bylo vydáno dne 29. srpna 2013, spolu s orientačním zákresem do mapových podkladů a s upozorněním, že v zájmovém území výstavby dojde k dotčení ochranného pásma plynárenského zařízení, a uvádí přehled stávajících plynárenských zařízení v zájmovém území se nacházejících. Součástí tohoto stanoviska je stanovení podmínek pro provádění činnosti v ochranném pásmu plynárenského zařízení, podle nichž je investor povinen učinit taková opatření, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení nebo ovlivnění jeho bezpečnosti a spolehlivosti provozu. Nebude použito nevhodného nářadí, zemina bude těžena pouze ručně, bez použití pneumatických, elektrických, bateriových a motorových nářadí a při použití nákladních vozidel, stavebních strojů a mechanismu musí být zabezpečen případný přejezd přes plynárenské zařízení uložením panelů v místě přejezdu přes plynárenské zařízení.

Vytyčení plynárenského zařízení bylo provedeno a v terénu vyznačeno barvou dne 24. března 2014, jak je uvedeno v Protokolu o vytyčení plynárenského zařízení ke stanovisku č. j. [REDACTED].

Na vstupním školení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci účastník řízení seznámil zaměstnance s polohou sítí, ochranným pásmem a podmínkami pro provádění prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení, což zaměstnanci potvrdili svým podpisem na prezenční listině, jak dokládá Záznam o seznámení s polohou sítí, ochranným pásmem a podmínkami provádění prací v ochranném pásmu vodovod, kanalizace, ČEZ, O2, RWE ze dne 18. března 2014.

Dne 19. června 2014 pak došlo v katastrálním území obce Tovačov, v ulici Jiráskova u č. 118 k poškození středotlakého plynovodu 1 PE dn 50 v místě napojování trubního svodu do uliční vpusti, když při usazování traktorbagru typu JCB 3XC na patky bylo plynárenské zařízení protlačeno okolním kamenivem. Účastník řízení ve svém vyjádření uvedl, že traktorbagr byl usazován mimo vedení plynového potrubí a během postupu prací v žádné fázi nedošlo k obnažení plynovodu. Veškeré práce byly dle účastníka řízení prováděny vždy dle podmínek prací v ochranném pásmu. Plynárenské zařízení bylo uloženo cca 50 cm pod niveletou původní vozovky.

V důsledku poškození došlo k úniku zemního plynu do ovzduší v celkovém množství 971 m³ po dobu 125 minut. V důsledku poškození zařízení plynárenské distribuční soustavy nedošlo k přerušení dodávky plynu žádnému konečnému zákazníkovi.

Vzniklé poškození plynárenského zařízení bylo účastníkem řízení bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci distribuční soustavy, který o události ze dne 19. června 2014 pořídil Protokol o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. hlášení v [REDACTED] a Protokol o úniku plynu č. [REDACTED].

Veškeré náklady spojené s opravou plynárenského zařízení a únikem plynu účastník řízení uhradil v plné výši.

Výše uvedené skutečnosti vycházejí z podkladů obsažených v kontrolním spisu Úřadu sp. zn. KO-07515/2014-ERU a jsou uvedeny v Protokolu o kontrole č. K028714, č. j. 07515-19/2014-ERU ze dne 22. října 2014, doručeném účastníku řízení dne 24. října 2014. Účastník řízení nevznesl proti zjištěním uvedeným v Protokolu o kontrole č. K028714 žádné námitky.

III. Právní hodnocení

Správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický

zákon“), se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ust. § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona.

V rámci správního řízení se správní orgán zabýval správními delikty ve smyslu výše uvedeného ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Toto ustanovení tak představuje kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu, a to tak, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení.

V uvedeném případě je znakem skutkové podstaty správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona s použitím odkazu na ust. § 68 odst. 3 větu druhou energetického zákona poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo ně) vedoucího k poškození zařízení, mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo prováděl dne 13. června 2014 s využitím strojního mechanismu zemní práce v souvislosti s realizací vodního díla „Splásková kanalizace Rožnov pod Radhoštěm – Horní Paseky, I. etapa“ – „Čistá řeka Bečva II“, a dne 19. června 2014 v obci Tovačov, zemní práce související s realizací stavby „Komplexní revitalizace Tovačov – lokalita Jiráskova“, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení.

Správní orgán se dále zabýval posuzováním otázky, zda účastník řízení věděl, že činnost prováděl v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a jakým způsobem účastník řízení zemní práce v ochranném pásmu prováděl.

Z ust. § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, přičemž tímto se rozumí souvislý prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, který činí u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce 1 m na obě strany od půdorysu, u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4 m na obě strany půdorysu a u technologických objektů 4 m od půdorysu.

Při posuzování jednání účastníka řízení ze dne 13. června 2014 vzal správní orgán v potaz to, že vlastní existence plynárenského zařízení byla účastníku řízení prokazatelně známa z příslušné projektové dokumentace, z Protokolu o předání staveniště a z Vyjádření o existenci sítí plynárenského zařízení vydaného společností Severomoravská plynárenská, a. s., společně s podmínkami pro provádění prací v ochranném pásmu. Přesné vytyčení plynárenského zařízení v terénu bylo provedeno a vizuálně vyznačeno barvou. Účastník řízení tak na základě výše uvedeného stanoviska správce plynárenského zařízení věděl, že se nachází v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a že se musí chovat určitým způsobem, tedy že práce v ochranném pásmu musí být prováděny ručně, bez použití pneumatických, elektrických, bateriových a motorových nářadí. Přesto takto nepostupoval.

K poškození středotlakého plynovodu došlo při provádění výkopových prací prostřednictvím strojního mechanismu (bagru).

Rovněž při provádění prací v obci Tovačov byla účastníku řízení existence plynárenského zařízení prokazatelně známa, a to ze Zázpisu o předání a převzetí staveniště a projektové dokumentace ke stavbě a z Vyjádření o existenci sítí plynárenského zařízení společnosti RWE Distribuční služby, s. r. o., společně s podmínkami pro provádění prací v ochranném pásmu. Přesné vytyčení plynárenského zařízení v terénu bylo provedeno a vizuálně vyznačeno barvou. Účastník řízení tak na základě uvedeného věděl, že se nachází v ochranném pásmu plynárenského zařízení a že se musí chovat určitým způsobem, tedy že práce v ochranném pásmu musí být prováděny ručně, bez použití pneumatických, elektrických, bateriových a motorových náradí a při použití nákladních vozidel, stavebních strojů a mechanismu musí být zabezpečen případný přejezd přes plynárenské zařízení uložením panelů v místě přejezdu přes plynárenské zařízení. Přesto takto nepostupoval a při usazování traktorbagru na patky došlo k poškození středotlakého plynovodu.

S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že účastník řízení svým jednáním v obou případech porušil zákaz poškození plynárenského zařízení při provádění jakýchkoliv činností v ochranném pásmu či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona.

Správní orgán na základě výše uvedeného zjistil a prokázal, že účastník řízení v rozporu s ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona prováděl

- dne 13. června 2014 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Rožnov pod Radhoštěm, v ulici U Kantorka u domu č. 301 zemní práce související s realizací vodního díla „Splašková kanalizace Rožnov pod Radhoštěm – Horní Paseky, I. etapa“, pomocí strojního mechanismu (bagru), přičemž došlo k narušení spoje článku potrubí středotlakého plynovodu IPE PE dn 90, a

- dne 19. června 2014 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Tovačov, v ulici Jiráskova u domu č. 118 zemní práce související s realizací stavby „Komplexní revitalizace Tovačov – lokalita Jiráskova“, přičemž došlo k poškození středotlakého plynovodu IPE dn 50,

a tím došlo k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně.

Správní orgán tak má na základě výše uvedeného za prokázané, že byly naplněny formální znaky deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. V této souvislosti se správní orgán nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007 sp. zn.: 8 As 17/2007-135 vyplývá, že Aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti ve vztahu k porušené povinnosti, stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li

jeho společenská nebezpečnost nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Jednáním účastníka řízení ze dne 13. června 2014 došlo k poškození plynárenského zařízení bez úniku plynu a bez přerušení dodávky plynu žádnému konečnému zákazníkovi. V případě jednání účastníka řízení ze dne 19. června 2014 došlo k poškození plynárenského zařízení a úniku 971 m³ do ovzduší za dobu 125 minut. V důsledku poškození zařízení plynárenské distribuční soustavy nedošlo k přerušení dodávky plynu žádnému konečnému zákazníkovi. V jednání účastníka lze shledat společenskou nebezpečnost takového jednání, spočívající v ohrožení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím zákazu provádění činností v ochranném pásmu plynárenského zařízení či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Obě jednání účastníka řízení tedy naplnila znaky materiální stránky správního deliktu, přestože následkem správního deliktu bylo pouze místní narušení bezpečného provozu plynárenské soustavy.

Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ustanovení § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Například pokud by práce byly prováděny ručně s maximální opatrností a v souladu s podmínkami stanovenými podle ust. § 68 odst. 4 písm. b) energetického zákona. V případě jednání dne 13. června 2014 nicméně existence takových okolností nevyplývá a účastník řízení existenci takových okolností ani netvrdil. V případě poškození plynárenského zařízení dne 19. června 2014 účastník řízení tvrdí, že plynárenské zařízení bylo uloženo cca 50 cm pod niveletou původní vozovky a k poškození plynárenského zařízení došlo mimo vedení plynového potrubí, když při usazování traktorbagru na patky kamenivo protlačilo plynárenské zařízení. Správní orgán k tomu podotýká, že ve Vyjádření o existenci sítí plynárenského zařízení se ukládá povinnost při použití nákladních vozidel, stavebních strojů a mechanismu zabezpečit případný přejezd přes plynárenské zařízení uložení panelů v místě přejezdu plynárenského zařízení. Traktorbagr typu JCB 3XC takovým mechanismem nepochybně je a práce s ním měla být v ochranném pásmu zabezpečena v souladu s uloženými podmínkami. Ust. § 68 energetického zákona zakazuje v ochranném pásmu plynárenského zařízení provádět činnosti, které by mohly ve svých důsledcích ohrozit tato zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Tento kategorický zákaz je tedy legislativně upraven z důvodu ochrany plynárenských zařízení, kolem kterých se ochranné pásmo nachází. Smyslem uvedeného ustanovení tak nemůže být pouze zákaz činností obecně nebezpečných, ale všech činností, které by toto zařízení mohly ohrozit, tj. i běžných činností prováděných tak, že k ohrožení plynárenského zařízení dojde. Je tedy nezbytné provádět veškeré pracovní činnosti v ochranném pásmu plynárenského zařízení tak, aby nedošlo k jeho aktivnímu či pasivnímu zasažení. Provádění prací prostřednictvím strojního mechanismu v místě, kde se nachází ochranné pásmo zařízení plynárenské soustavy, takovouto činností nepochybně je. Způsob, jak naplnit porušení tohoto zákazu, energetický zákon nestanoví, činí však adresáty právní normy plně odpovědné za výsledek. Nadto správní orgán uvádí, že postup účastníka řízení v posuzovaných případech přitom nelze chápat jako bdělý postup ve smyslu ust. § 68 odst. 3 věta druhá energetického zákona.

Dalším znakem zákazu provádění činností v ochranném pásmu ve smyslu ust. § 68 odst. 3 energetického zákona je, že tyto činnosti nesmí za žádných okolností ohrozit plynárenská zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Spolehlivost provozu je přitom nutné chápat jako stav, kdy zařízení umožňuje nepřetržitý provoz a dodávky směrem k určeným zákazníkům. Bezpečnost provozu nadto představuje stav, kdy nemůže dojít k ohrožení života, zdraví nebo majetku.

Lze uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání dvou správních deliktů podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona a správní orgán přistoupil k uložení pokuty.

IV. Uložení pokuty

Ve správním řízení bylo prokázáno, že se pachatel dopustil dvou správních deliktů, za které Úřad ukládá pokutu. Takové jednání právní teorie označuje za souběh správních deliktů, který je definován jako případ, kdy stejný pachatel spáchal dva nebo více deliktů dříve, než byl za některý z nich pravomocně potrestán. V tomto případě se jednalo o vícečinný souběh stejnorodý, kdy se pachatel více skutky dopustil opakovaně naplnění téže skutkové podstaty.

Pro zodpovězení hmotněprávní otázky, jak postihnout delikventa, který se jedním skutkem dopustil více správních deliktů, nedává energetický zákon žádnou odpověď a není tedy zřejmé, podle které z rovnorodých právních zásad zákonodárce zamýšlel postupovat, zda podle zásady kumulativní, asperační nebo absorpční. Lze však lehce dovodit, že uložení pokuty za každý skutek izolovaně posuzovaný by mohlo vést ke zcela absurdním důsledkům, kdy by bylo možno jednomu účastníkovi řízení uložit desítky pokut o celkové výši v řádu set milionů; takovou možnost považuje Úřad za odporující smyslu a účelu zákona. Mlčení zákonodárce o tom, jak právně posoudit souběh deliktů, tedy v žádném případě nelze řešit ve prospěch zásady sčítací, která je jen jednou z rovnocenných právních zásad, užívaných právními řády pro řešení takových případů. Pro její upřednostnění není žádný faktický ani právní důvod.

Jestliže zákon vůbec určitou otázku neřeší a nebylo by proto možno spravedlivě rozhodnout, je nutno obrátit se k obsahově nejbližším právním předpisům, které tyto otázky zodpovídají (per analogiam legis) a není-li ani jich, užít analogie práva, tedy obecných právních principů (postup per analogiam iuris). Jiný postup v právním státě, který musí vycházet z principu jednotného právního řádu, možný není, i když je samozřejmé, že pozitivněprávní zákonná úprava by byla nanejvýš žádoucí a užití analogie v oblasti správního trestání je vůbec možné jen omezeně, a to vždy jen ve prospěch delikventa.

V tomto případě je tedy nutné i pro případy reálné konkurence správních deliktů analogicky aplikovat ustanovení § 12 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, který takovýto případ řeší užitím zásady absorpční.

Podle citovaného ustanovení zákona o přestupcích se za více přestupků téhož pachatele projednaných ve společném řízení uloží sankce podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejpřísněji postižitelný.

Ve svých důsledcích to znamená, že správní orgán v uvedeném případě vysloví vinu za všechny sbíhající se delikty, ale sankci (pokutu) uloží ve výměře ustanovení vztahujícího se na ten ze sbíhajících se deliktů, který je nejpřísněji postižitelný, a pokud je u sbíhajících se správních deliktů stanovena sankce shodná, uloží jedinou sankci ve výměře podle nejzávažnějšího z nich.

Správní orgán prokázal, že se účastník řízení dopustil spáchání dvou správních deliktů, a to správních deliktů podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. Jako závažnější přitom správní orgán vyhodnotil jednání účastníka řízení ze dne 19. června 2014, neboť došlo k poškození plynárenského zařízení při použití strojního mechanismu v rozporu s podmínkami uloženými ve Vyjádření o existenci sítí plynárenského zařízení, které ukládá povinnost při použití nákladních vozidel, stavebních strojů a mechanismu zabezpečit případný přejezd přes plynárenské zařízení uložení panelů v místě přejezdu plynárenského zařízení, přestože nedošlo k přerušení dodávek plynu žádnému konečnému zákazníkovi. Tento správní delikt hodnotí správní orgán jako nejzávažnější právě proto, že k deliktnímu jednání účastníka řízení došlo v důsledku použití strojního mechanismu v ochranném pásmu plynárenského zařízení, o jehož existenci účastník řízení věděl. Smyslem zákazu provádění činností v ochranném pásmu ve smyslu ust. § 68 odst. 3 energetického zákona je totiž veřejný zájem na bezproblémovém provozu plynárenských zařízení, tedy aby nedocházelo k ohrožení jejich spolehlivého a bezpečného provozu. Jelikož účastník řízení při spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona jednáním ze dne 19. června 2014 narušil prostřednictvím strojního mechanismu plynárenské zařízení tak, že v konečném důsledku znamenalo únik zemního plynu v množství 971 m³, považuje toto jednání správní orgán za závažnější, než druhý projednávaný skutek.

Za správní delikt podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Jedná se samozřejmě o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvláště vysoké závažnosti správního deliktu včetně jeho následků, době trvání a okolností, za kterých byl spáchán. V tomto případě je třeba uvažovat o uložení pokuty ve výši odpovídající okolnostem tohoto správního deliktu.

Při stanovení výše pokuty je správní orgán povinen postupovat podle ust. § 91d odst. 2 energetického zákona a přihlídnout k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě účastníka řízení.

Při hodnocení způsobu spáchání správního deliktu, jeho následků, doby trvání a okolností, za kterých byl správní delikt spáchán, je třeba vyjít především ze zjištěného stavu věci. Ve správním řízení bylo zjištěno, že Vyjádření o existenci plynárenského zařízení

v zájmovém území výstavby, spolu s vymezením podmínek pro provádění zemních výkopových prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení bylo vydáno správcem plynárenského zařízení dne 29. srpna 2013 společně s informativním zákresem situace. Vlastní existence plynárenského zařízení byla účastníkovi řízení prokazatelně známa z projektové dokumentace. Účastník řízení před samotným započítím prací požádal o přesné vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu, což bylo provedeno dne 24. března 2014. K poškození plynárenského zařízení došlo v místě napojování trubního svodu do uliční vpusti, když při usazování traktorbagru typu JCB 3XC na patky bylo plynárenské zařízení protlačeno okolním kamenivem. Účastník řízení ve svém vyjádření uvedl, že traktorbagr byl usazován mimo vedení plynového potrubí a během postupu prací v žádné fázi nedošlo k obnažení plynovodu. Veškeré práce byly dle účastníka řízení prováděny vždy dle podmínek prací v ochranném pásmu. Plynárenské zařízení bylo uloženo cca 50 cm pod niveletou původní vozovky. Tyto okolnosti je tak třeba považovat za okolnosti, které závažnost správního deliktu výrazně snižují.

Správní orgán při stanovení výše pokuty přihlédl také k následkům spáchaného správního deliktu, které jsou vázány na energetickou důležitost předmětného zařízení, a to k úniku plynu do ovzduší a přerušení dodávky konečným zákazníkům. Účastníkovi řízení je vytykáno, že poškodil středotlaký plynovod IPE dn 50, přičemž došlo k úniku zemního plynu do ovzduší v celkové hodnotě 971 m³. V důsledku poškození předmětného zařízení nedošlo k přerušení dodávky plynu žádnému konečnému odběrateli. Tyto údaje vypovídají o nižší energetické důležitosti plynárenského zařízení, které účastník řízení narušil, a správní orgán k této skutečnosti při stanovení výše pokuty přihlédl jako k polehčující okolnosti.

Účastník řízení na vstupním školení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci seznámil zaměstnance s polohou sítí, ochranným pásmem a podmínkami pro provádění prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení, což správní orgán považuje za okolnost, která závažnost správního deliktu snižuje.

V neposlední řadě se Úřad zabýval taktéž zjištěnou délkou trvání protiprávního stavu. V důsledku poškození výše uvedeného plynárenského zařízení došlo v konečném důsledku k úniku zemního plynu do ovzduší v celkové délce trvání po dobu 125 minut. Tuto skutečnost však nemohl účastník řízení více ovlivnit, neboť vzniklé poškození předmětného zařízení bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. Ke skutečnosti, že došlo k bezprostřednímu nahlášení poškození předmětného zařízení, bylo přihlédnuto při stanovení výše pokuty také jako k polehčující okolnosti.

Jakožto přitěžující okolnost vyhodnotil správní orgán naopak skutečnost, že se účastník řízení dopustil spáchání dvou správních deliktů, které jsou posuzovány v souběhu.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. Na straně účastníka řízení je třeba uvést, že s ním byla ze strany Úřadu v roce 2011 vedena

dvě správní řízení o uložení pokuty za porušení ustanovení § 68 odst. 3 energetického zákona, a to sp. zn. KO-03838/2011-ERU, v rámci kterého mu byla pravomocně uložena pokuta ve výši 60 000 Kč, a sp. zn. KO-03921/2011-ERU, v rámci kterého mu byla pravomocně uložena pokuta ve výši 75 000 Kč. V roce 2012 byla s účastníkem řízení vedena tři správní řízení – sp. n. KO-02892/2012-ERU, KO-02903/2012-ERU a KO-02911/2012-ERU, v nichž mu byly za tentýž správní delikt pravomocně uloženy pokuty ve výši celkem 230 000 Kč. Pod spisovou značkou KO-10276/2013-ERU bylo s účastníkem řízení vedeno správní řízení za porušení ust. § 68 odst. 3 energetického zákona i v roce 2013, kdy mu byla pravomocně uložena pokuta ve výši 10 000 Kč. V roce 2014 byla s účastníkem řízení vedena dvě správní řízení – sp. zn. KO-04648/2014-ERU a KO-07983/2014-ERU, ve kterých mu za stejný správní delikt byly pravomocně uloženy pokuty ve výši celkem 40 000 Kč. Lze tak říci, že účastník řízení porušil ustanovení tohoto právního předpisu opakovaně, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako přitěžující okolnost.

Za polehčující okolnost správní orgán považuje to, že vzniklá škoda byla uhrazena ještě před zahájením kontroly.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí. Vzhledem k tomu, že správní orgán stanovil pokutu ve výši 15 000 Kč, tj. při samé dolní hranici zákonného rozpětí pokuty, nelze v případě správního trestání právnické osoby uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad.

Dle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké svědčí účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře pachatele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele (účastníka řízení), že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro účastníka řízení odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany. Pokuta ve výši 15 000 Kč tyto požadavky splňuje.

Po zvážení všech okolností ve smyslu ust. § 91d odst. 2 energetického zákona byla výše sankce stanovena na částku 15 000 Kč tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, tj. při samém dolní hranici možné zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán proto považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného

společenského zájmu, upraveného energetickým zákonem, a zároveň ji považuje za odstrašující a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci.

Nadto správní orgán poznamenává, že pokuta udělená ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí, byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi řízení, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ustanovení § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Včasným podáním odporu se příkaz ruší a řízení pokračuje. Příkaz, proti němuž nebude podán odpor v uvedené zákonné lhůtě, se stává pravomocným v souladu s tímž ustanovením.

Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

-Otisk úředního razítka-

Mgr. Vlasta Chroustová, v. r.
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly